

Erasmus+ Mobility Adult Education program

deutsches
literatur
archiv
marbach

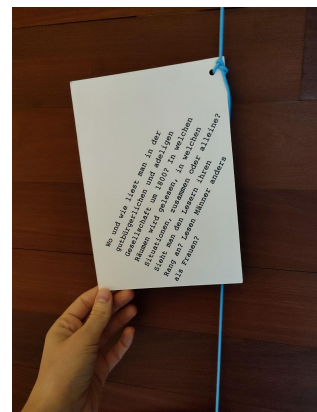
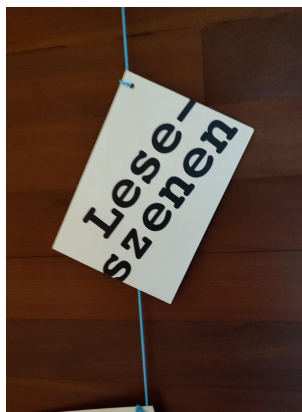
Németország, 2022. május 9–12.
Cziráki Melinda múzeumpedagógus

Marbachi utunk során három, rendkívül alapos vezetésen vettünk részt a DLA épületkomplexumában. Látogatásunk idején a Shiller-Nationalmuseum épületében található Friedrich Schillerhez kapcsolódó kiállítás éppen felújítás alatt állt, így a Literaturmuseum der Moderne kiállításait és a Deutsches Literaturarchiv Marbach raktárait és rendszerét tudtuk közelebbről is megismerni. Beszámolómban szerzett tapasztalataink azon részleteit emelem ki, melyek a látogatói élményre, a kiállítás befogadására, valamint a múzeumpedagógiai tevékenységre, a felnőtteknek szóló programokra vonatkoznak.

A Literaturmuseum der Moderne épületében először Dr. Vera Hildenbrandt múzeumvezetővel beszélgettünk. Az épületet körbejárva megismerkedtünk az aktuális kiállításokkal, a bemutatás formáival, valamint a különféle digitális megoldásokkal.

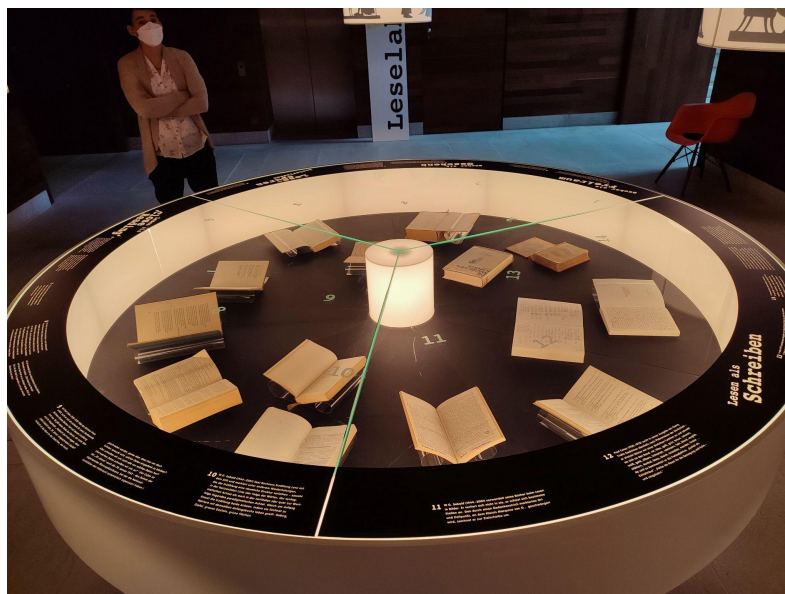
A befogadás, a látogató oldaláról nézve a következő, tanulságos tapasztalatokat emelném ki:

- A kiállítások felépítésénél az interakció kiemelt fontosságú. A hagyományos, falakon olvasható szöveg mellett megfogható, forgatható elemeken, műtárgyakkal tarkított felületeken, különféle installációkon található az információk.

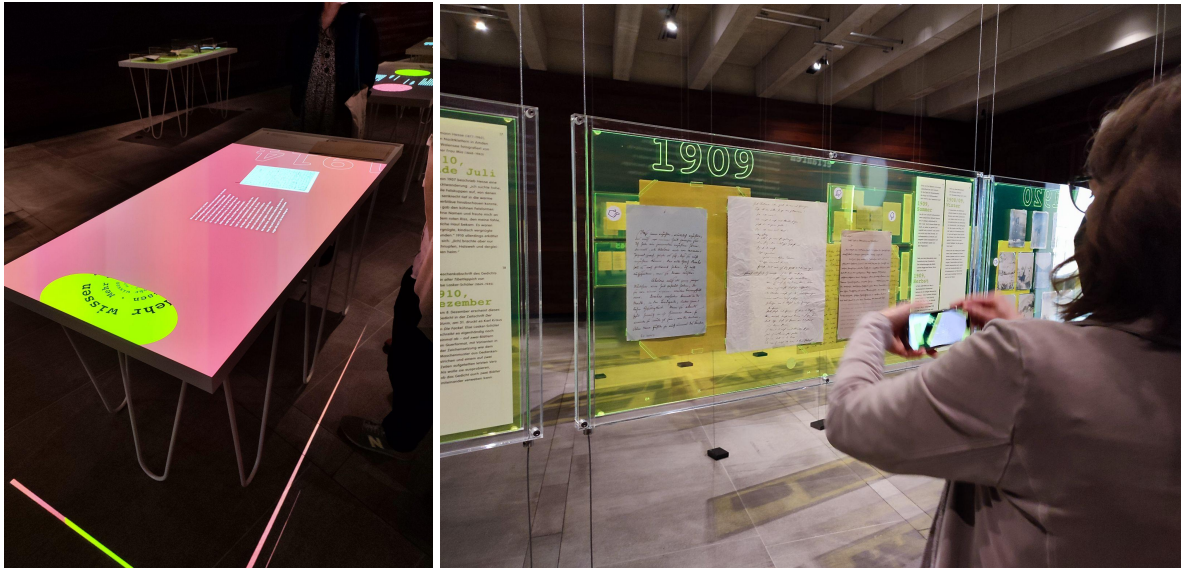
- A “megfoghatóság” nem kérdés a múzeumban. Köszönhető ez annak, hogy azon tárgyak nagy részéhez, amit nem szabad megfogni, egyszerűen nem fér hozzá a látogató. Érdekes tapasztalat volt, hogy az itthoni múzeumokhoz szokott szemlélőként mennyire nem mertünk semmit sem kipróbálni, hiszen nem volt mellette a játékra ösztönző jelecske. Ennél a résznél külön kiemelném azt a termet, ahol az írókhoz, költőkhöz kapcsolódó személyes tárgyak, műtárgyak képét egy-egy átlátszó lapra fotózva a látogató maga cserélgetheti a kiállításba kihelyezett írásvetítőkön, hogy mit szeretne alaposan megnézni. Megtudtuk azt is, hogy ez az elsősre réginek, ám taln ma már újra menő technika nemcsak arra alkalmas, hogy cselekvés által közelebb kerüljünk az adott témához, hanem a képek könnyed variálhatóságával tudományos előadások illusztrálásához is használható.

- Már a kiállításokhoz vezető lépcső legtetején egy fontos információt kap a látogató a kiállításban használható digitális alkalmazásokról, webhelyekről. Ezekből mi az állandó kiállításhoz (Die Seele 2) készült AR applikációt ismerhettük meg részletesebben. Az app letöltése után az okoseszköz kameráját egy-egy tárgyra irányítva a képernyőn mozgásba lendül a kiállítás - a tárgyakkal valós történetükhöz hűen történik valami (pl: a valóságban szemmel láthatóan gyűrött kézirat a képernyőn gombócba gyűrődik). Az applikáció könnyen használható, látványos, a kiállítás izgalmas kiegészítője. (Fontos megjegyezni, hogy a digitális eszköz nem a kiállítás alappillére, hiszen technikai nehézségek előfordulhatnak: az applikáció funkciója tehát szórakoztatóvá, moderné tenni a digitális megoldások nélkül is működő kiállítást.)

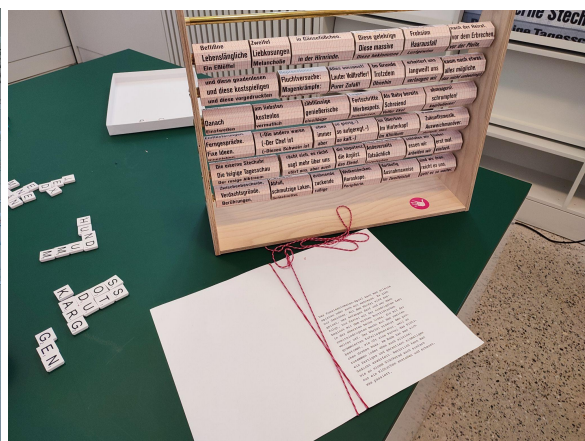

A múzeumpedagógiával és andragógiával, valamint programokkal kapcsolatos kérdéseinket másnap Verena Staack múzeumpedagógusnak tehetjük fel. A mindennapos múzeumpedagógiai gyakorlat mellett egyedi programokról és együttműködésekről is beszélgettünk.

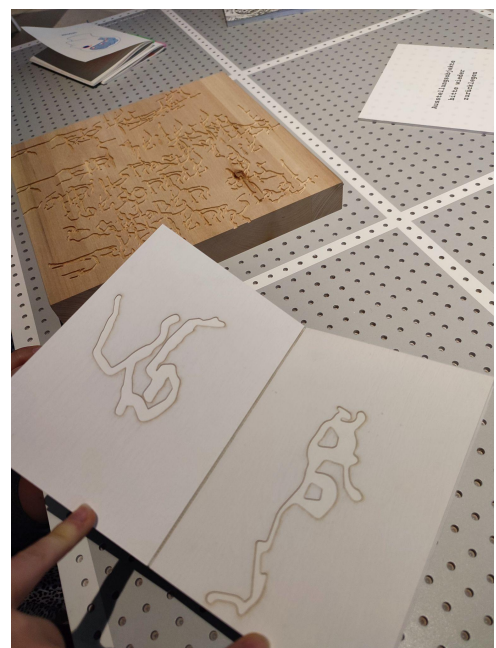
A kínálattal, gyakorlattal és különféle korosztályoknak szóló programokkal kapcsolatban a következőket emelném ki:

- A múzeumpedagógiai programok két fő típusai a vezetések és a workshopok. A 60 perces vezetések egy-egy kiállításhoz, vagy egy-egy témához kapcsolódhatnak, melyek összeállításánál figyelembe veszik az iskolai tananyagot. A workshopok általában második osztályos kortól kezdődnek (az olvasni tudás valamennyire feltétel), de igény esetén óvodásoknak is tartanak foglalkozásokat. Ezek a programok minden esetben vezetéssel kezdődnek.

- Felnőtt csoportok számára szintén kínál vezetéseket a múzeum az állandó és időszakos kiállításokban, melyek 60, két kiállítás esetén 90 percesek. Speciális program a 45 perces, pároknak, családoknak, kisebb társaságoknak szóló "Mit Herz und Seele" (Szívvel-lélekkel) vezetés, melynek során intimebb hangulatban, párbeszédet kezdeményezve kerülhetnek közelebb a résztvevők az irodalomhoz.
- A múzeum más szervezetekkel, cégekkel együttműködve is kínál programokat (pl: hajós utazás Marbachba, melynek egyik programpontja a múzeum megtekintése)
- Fontos az egyetemmel való együttműködés is. Aktuális időszakos kiállításukban (punktpunktkommastrich. Zeichensysteme im Literaturarchiv), egy irodalmi archívumban fellelhető jelrendszerek sokféleségét és funkcióit mutatják be. A kiállításon helyet kap a Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart tanulóinak projektje, melyben a kiállításon látható egy-egy műtárgyból kiindulva újraértelmezik, mai köntösbe öltöztetik, életre keltik a jelrendszereket.

- A felnőtteknek szóló programok között feltétlenül meg kell említeni a nagy rendezvényeket. Ezek közül ottlétünkkor a nemzetközi múzeumi napra készültek, melyen hagyományos vezetések mellett egy rendkívül különleges, kísérleti tárlatvezetésre is sor került: 6-10 éves gyerekek mutatták be kedvenc kiállításuk egy-egy szegletét a felnőtteknek, ők vezettek a kiállításon. A gyerekek maguk választhatták ki kedvenc műtárgyukat, majd egy alapos felkészítést követően együtt rakták össze, hogy mit kell mindenképp elmondani a tárgyakról, és mi az, amit ők tehetnek hozzá szabadon.
- Az előző ponthoz szorosan kapcsolódva pedig leghasznosabb tapasztalatommal zárom beszámolómat. A múzeum komoly energiát fektet a látogató kutatásba: folyamatosan mérik a látogatók igényeit, legyenek azok felnőttek vagy gyerekek, igyekeznek figyelembe venni a visszajelzéseket, ezek alapján szervezni, fejlődni. (A fent említett gyerekek által tartott tárlatvezetés is egy ilyen felmérés keretein belül került elő ötletként.)

A múzeumban van egy külön tér, ahol a jövő irodalmi múzeumáról gondolkodhatunk. A térben elhelyezett nagyméretű kártyákon bárki hozzászólhat, ötletelhet azzal kapcsolatban, hogy milyen legyen a jövő irodalmi múzeuma. A

kártyákon elkezdett mondatok szerepelnek, melyek átgondolásra ösztönöznek (pl: Az irodalom nekem..., Amikor olvasok, számomra az a legfontosabb, hogy..., A legjobban az érdekel egy irodalmi múzeumban, hogy..., Azt találok érdekesnek egy irodalmi múzeumban, hogy...) A projektről, ahogy a többi kiállításról is online anyag is található.

(<https://www.literatursehen.com/projekt/literaturmuseumderzukunft/>)